

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] contra absoluentes exco[mmun]icatos a nobis seu officiali n[ost]ro.
seu q[ui] no[m]i[n]a exco[mmun]icatoru[m] de l[itte]ris n[ost]ris et curie
n[ost]re radere vel delere aut moneta[m] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Statuta Henrici. xxvij.

quocūq; p̄textu vel colore in quibuscūq; consistat auro argento. vasis. anulis. p̄mis aureis. libris. pecuniarū summis p̄uilegijs. lris et instrumentis vel alijs rebus. vel bonis ad nos et ecclesiam n̄ram spectantibus p̄ntibus requirunt et monemus. p̄rio. sc̄do et tertio. vt ipsa bona infra. xxx. dies nobis et eccle n̄re Coloniensi restituat et assignet. Sciētes h̄o h̄ntes tenētes et possidētes bona h̄mōi infra idē t̄ps reuelēt nobis et fratri Johāni penitentiario n̄ro publice vel occulte. Alioquin. dicti. xxx. dieb̄ eis et eoz cuiuslibet p̄ canonica monitiōe et t̄mio pemptori. curat̄ rētib̄ ip̄os et eoz quēlibet i his scriptis. excōicam⁹ et a gremio sc̄e m̄ris eccle se gamus et sub excōicatiōis p̄ca late sn̄ie in his scriptis inūgim⁹ et districte p̄cipim⁹ oib⁹ p̄latis ecclesiarū rectorib⁹ eoz r̄iq; vicarijs. q̄ten⁹ singulis dieb⁹ d̄m̄. et festiuis p̄dictos excōicatos in genere et quoz noia sciri poterit noiari. excōicatos publice corā fidei p̄lo accensis et eruntis cādels cāpanis pulsatis infra m̄suarū solēnia denūciare p̄curēt. Alioquin negligētes et cōtēnentes excōicatiōis sn̄ie decernim⁹ subiacē. volētes et districte p̄cipiētes q̄ h̄mōi n̄raz inq̄sitiōe et monitiōe solēniter publicēt singulis dieb⁹ d̄m̄. et festiuis infra mēsem. ne q̄s ignoratiā de cetero p̄tendē valeat in hoc casu.

Contra falsarios l̄rarum.

Et falsarios l̄raz et sedis ap̄licae instrumentoz n̄rozūq; p̄decel/lorū et ecclesie n̄re et sigillorum lris appēsoz in his scriptis excōicatio/ nis vinculo innodam⁹ a q̄ p̄rer̄g a nob seu in ord. articulo r̄les nolim⁹ libēari.

Ne alien⁹ p̄mittat celebrāe in ecclesijs Et cū a iure sit peit⁹ in d̄ictū. ne q̄s ad celebrādi plebibus seu capellis p̄mitti debeat. nisi de ip̄oz ordinatiōe canonica maxie sacerdotio cōsiterit. et nisi cōstet

eum rite fm̄ clauēs ecclesie ordinatum; cū multi licz ordinati p̄ri nō fuerit. vel p̄ saltū se rite asserūt ordiatos in piculū aiaz. Donem⁹ vniuersos et singulos p̄latos ecclesiarū rectores eozūq; vicarios. eis et eoz cuiuslibet districte mādātes. q̄ten⁹ nullū cuiuscūq; fuerit p̄ditiōis et stat⁹ clericū b̄nficiū ecclesiasticū in n̄ra ciuitate et diocesi nō h̄ntē ad celebrādi in ordie v̄l ordinib⁹ aliq̄b⁹ in eoz ecclesijs seu capellis seu altaribus p̄mittat. Nisi p̄ri⁹ de eoz canonica ordinatiōe. corā nobis aut officiali n̄ro docuerit. Et sup hoc a nobis p̄ lras licētā habuerit sp̄ciale. Cōtrafaciētes h̄o statuēdo decernim⁹ p̄t h̄ excōicatiōis sn̄ie subiacē.

De pro clādestinis nullus h̄z absolue re nisi officialis Coloniens̄.

Et licz hacten⁹ sacerdotibus ruralib⁹ et decanis. ne excōicatos p̄ m̄rimonijs clādestine p̄d̄. et p̄hēdis absoluerēt et recōciliaret fuerit in d̄ictū. Quidā t̄n vt ad n̄raz audientia frequēs sepe q̄rela deduxit. tales absolue de facto. q̄uis de iure nō possēt p̄ veritū p̄sūperūt. Nos h̄o h̄ innouadē volētes districte inhibem⁹. ne tales absolue vel recōciliare p̄sumāt. Cōtrafaciētes excōicatiōis ip̄o facto sn̄ie decernim⁹ subiacere. Et nihilomin⁹ h̄mōi absolutionē decernim⁹ nō valē. q̄s absolutiōes et recōciliatiōes soli officiali n̄ro p̄ntibus reseruamus.

Cōtra absolue tes excōicatos a nobis seu officiali nostro.

Et cū minor in maiore nō h̄z p̄tatem. districte inhibem⁹ oib⁹ n̄ris subditis. cuiuscūq; p̄eminētie ordinis cōditiōis vel stat⁹. ne excōicatos suspēsos vel interdicos a nob seu offic. n̄ro absolue re vel recōciliare. publice vel occulte p̄sumāt. seu excōicatorū noia de lris n̄ris et curie n̄re radere. tollere vel sup̄mere. vel delē v̄l monetā n̄raz p̄cidē falsificāe

E ij.

retinerare vel diminuerē p̄sumāt. Cō-
trariā facientes talit̄ absoluēdo ligatos ex
excoīcatōi ip̄o facto decernimus subiacē
p̄posq; rasōis noīz excoīcatōz taliter
impresores tāq; falsarios volum⁹ iudi-
cari. Precipiētes statuta n̄ra oīa ⁊ sin-
gula sub penis in eis cōtentis inuio-
lūter obseruari. Et ne possēt ignoran-
tia quoq; mō p̄redi p̄cipim⁹ oībus ⁊ sin-
gulis p̄latis rectorib⁹ ecclesiāriū. corūq;
vicarijs q; copiā in scriptis recipe ⁊ ha-
bere infra mēsez a data p̄ntium sub pe-
na simili teneantur.

Contra illos qui truncos erigunt in
plateis et oblationes tollunt.

Item cū ex inductione q̄dā p̄ aliquorū
laicorū insolētias sit inductum q; trunci
lignei erigunt in plateis publicis ⁊ lo-
cis alijs ad recipiēdū ibidez elemosy-
nas fidelīū. cū ex reuerentia sanctorū in
ecclesijs altarib⁹ ⁊ alijs locis deo sacra-
tis. oblationes sint et munera offerēda
et nihilominus oblatōes in h̄mōi trū-
cis repositas. et legata sc̄a ecclesijs ple-
banis et rectoribus inscijs pro sua di-
stribuūt volūtate. cū ad ip̄os rectores.
p̄dictorū distributio et ordinatio. ⁊ nō
ad ip̄os laicos de iure p̄tinere noscatur
q̄ de cetero fieri prohibem⁹. Cōtrariū
faciētes excoīcationis sn̄e ip̄o facto de-
cernimus subiacere.

Ne quis inducat alii ad sepulturaz
eligendā.

Item prohibemus districte sub
excoīcationis pena late sn̄e in
his scriptis. ne quis cuiuscunq;
status ordinis sine conditionis existat.
aliquos inducat. cogat vel seducat. vt
abbi q; in p̄ria prochia eligat sepul-
rā. nisi sp̄ote et vltro n̄s a seip̄o alibi
duxerit eligendā.

De clericis vel religiosi nō debent co-
rā iudice seculari in causaz trahi nec eo-
rum bona iudicio seculari arrestari.

Item cū clerici et religiosi corā
iudicio seculari n̄ debeāt in cāz
trahi sui vel ecclesie aut alicui⁹

alterius noīe aut bona eorū seculari iu-
dicio arrestari. nec a laicis cōtra eos di-
ctari sn̄a: hec fieri sub interminatione
excoīcationis. quāserim⁹ in his scrip-
tis. firmiter p̄hibētes p̄decessorū n̄rorū sta-
tuta in hoc casu edita innouātes statu-
mus vt si laicus clericū aut religiosum
ad foruz traxerit secularē vel bona ec-
clesiāriū vel ecclesiasticaz p̄sonarū siue
religiosarū ad ip̄os cōiter vel diuisim
spectantia iudicio seculari arrestauerit
seu p̄curauerit arrestari. idēz laicus
oīno cadat a causa. et nihilomin⁹ p̄ ou-
dinariū ip̄ius excoīcat⁹ nūcietur pu-
blice vsq; ad satisfactōnē cōdignā. p̄re-
rea iudex secularis et scabini loci in q̄
hoc cōtigerit p̄ ordinariū ip̄ius loci mo-
neantur vt de tali se nullaten⁹ intromit-
tāt penit⁹ desistēdo reuocādo infra tri-
duū. si i aliq; occasiōe h̄mōi in iudiciū
ip̄i clerici vel religiosi ē p̄cessus. Alio-
qui ip̄i iudices et scabini p̄ ordinariū eū-
dē sine dilatiōe q̄libz excoīcent. ⁊ excoī-
cati publice vsq; ad satisfactōnē condig-
naz nūciēt. In q̄ excoīcatōe si p̄ qui
denā p̄durauerit. loc⁹ ille extitit sit eccle-
siastico suppositus interdico. q̄ nō re-
loret nisi prius sit sufficient̄ satisfact⁹
passo iniuriā et nobis ac ecclesie ⁊ iudi-
catū si q̄ factū ē p̄ ip̄m clericū aut reli-
giosū. et si q̄ aliud ē subsecutū sit peit⁹
reuocati. Lecte et publicate sūt he cō-
stitutiones feria sc̄da post d̄nicā Inno-
cauit. Anno d̄ni. M. C. C. L. sexto.

Incipiūt capitula

statutorū ecclesie Coloniē editorū a bone
memorie d̄no Henrico archiepo Coloniē
secundario facta.

Primo de festis que sūt celebrāda.
Itē q̄n̄ Ḡl̄a in excels⁹ sit cātādū.
Itē que ferie sunt ieiunāde.